

roči ključke od blagajne. Tolovaj je zvezal Čereta in ga odvedel v sobo pri prodajalni. Nato se je začel zalagati iz blagajne z dragocenostmi, katerih je onesel za 200.000 din ter izginil.

Hitro izsleden. Zgoraj poročamo, kako je bila opljenjena od neznanega moškega sredi poldneva Černetova zlatarska trgovina v Ljubljani v Wolfovi ulici. Že 24. maja zjutraj je prišla policija tolovaja in je dobil Černe vrnjen odvzeti mu zlati zaklad. Drzen rop je izvršil 43 letni Franc Kavčič iz občine Cezanjevec pri Ljutomeru. Prvotno je bil trgovski pomočnik, izučil pa se je tudi za kuharja. Bil je že štirikrat kaznovan radi vlomnih tatvin. Černetovo trgovino je opljenil, ker je bil brezposeln in se je hotel dokopati do denarja.

Prijet pobegli kaznenec. Orožnika sta našla na Prezrenjah pri Podnartu na Gorenjskem na neznanega moškega z velikim nahrbtnikom ter citrami pod pazduho. Kakor hitro je opazil tuje orožnike, jo je ubral v gozd. V hosti je iz strahu pred orožnikom skočil s 15 m visoke skale in takel po strmem pobočju proti Podnartu, kjer so ga zgrabili delavci, ki so gradili vilo. Po aretaciji so dognali, da je padel v roke pravice vlomilec Vladislav Mežek, ki je letos dne

19. aprila pobegnil iz mariborske kaznilnice, v kateri bi bil moral sedeti še dve leti. V nahrbtniku je imel nekaj oblek, perila ter dva para čevljev. Našli so pri njem 800 din gotovine, nekaj prstanov in dve verižici. Prijeti je izvršil par ur pred aretacijo dve tatvine, pri katerih se je založil z obleko in denarjem.

Za dva uboja 15 let ječe. V Murski Soboti se je vršila zadnje dni obravnava proti Ludoviku Potočniku, čevljarskemu pomočniku iz Brezovščaka radi dvojnega uboja. Na povratku od letošnje velikonočne procesije v Ljutomeru je zadel Potočnik na dva mirno proti domu se vračajoča domačina. Potočnik je bil pijan in je izžival na ves glas na korajžo. Maks Prajner je opomnil okajenega razgrajča, naj bo miren, nakar mu je zasadi Potočnik nož v vrat. Ker je presekjal Prajnerju žilo odvodnico, je zaboden takoj izkrmavel. Napadenemu je priskočil na pomoč njegov prijatelj Mihael Stanjko, katerega je surovina tudi smrtno zabodel. Dvojni ubijalec je bil obsojen na 15 let ječe.

Zborovanje slov. vinogradnikov v Lendavi

V Lendavi, ob vznožju prelepih lendavskih gor, so vinogradniki, člani Vinarskega društva za Slovenijo, imeli krasno uspelo zborovanje. Že v soboto popoldne so se od vseh strani pripeljali številni vinogradniki, ki so prisostvovali tej lepi prireditvi. Na predvečer vinarskega kongresa se je najprej vršil letni občni zbor društva. Predsednik g. Šerbinec je zborovalce najprej pozdravil ter v svojem poročilu omenil, da je Vinarsko društvo v minulem letu imelo polne roke dela ter si je prizadevalo ustredi težnjam našega vinogradnika. Društvo se je zlasti mnogo ukvarjalo z viničarskim redom in drugimi važnimi vprašanji.

Podrobnejše poročilo je podal tajnik društva g. Novak, kmetijski referent iz Maribora. Kakor je iz tajniškega poročila bilo razvidno, si je Vinarsko društvo v minulem letu mnogo prizadevalo, da so se nekatere trdote viničarskega reda omilile v korist vinogradnikom in viničarjem. Vinarsko društvo je sodelovalo pri sestavi osnutka zakona o sadjarstvu in vinogradništvu, ki bi naj bil okvirni, ter pri uredbi o omejitvi zasajanja vinogradov. Za maksimirano trošarino na vino se je društvo dolgo časa potegovalo in nazadnje doseglo svoj cilj. Načelno je Vinarsko društvo še vedno za to, da se trošarina na vino sploh ukine, oziroma, da se vsaj dosežan način pobiranja trošarine ukine in naj se uvede pavšalno pobiranje trošarine. Poleg tega je Vinarsko društvo obravnavalo še

razna druga vprašanja in težkoče, ki danes tarejo slovenskega vinogradnika.

Na občnem zboru je bila sprejeta tudi sprememba pravil, s čemer bo omogočeno vinarskim in kletarskim združenjem s svojimi člani pristopiti k Vinarskemu društvu in bodo imeli iste pravice in dolžnosti kot člani podružnic Vinarskega društva. S tem si bo Vinarsko društvo mnogo opomoglo in se bo število članov društva verjetno podvojilo. Velike koristi pa bodo imeli tudi člani vinarskih združenj. Na občnem zboru je bilo tudi predlagano, da bi se list »Naše gorice«, ki prinaša prekoristne nasvete našim vinogradnikom in stane letno samo 20 din, čim bolj razširil.

Na vinarskem kongresu, ki je sledil občnemu zboru, je bila ob navzočnosti uglednih zastopnikov oblasti, vinarskih strokovnjakov in številnega občinstva sprejeta resolucija, v kateri so med drugimi izražene razne želje in zahteve. Slovenski vinogradniki zlasti zahtevajo, naj bo prodaja vina po pridelovalcu naravnost konzumentom trošarine prosta. Prav tako naj bo trošarina prosto vino pri zamenjavi vina z drugimi kmetijskimi pridelki. Z vsemi možnimi javnimi sredstvi naj se podpre in pospeši ustanavljanje kletarskih za drug povsod, kjer je potreba in so dani za to pogoji. Pri zidavi združenih kleti se naj ne stavijo prevelike ovire, ki delovanje mnogo-krat onemogočajo.

Promet z raznimi umetnimi pijačami se naj prepove ali vsaj visoko obdavi. Formal-

Kratke tedenske novice

25 letnico vstopa Italije v svetovno vojno ob strani Francije in Anglije so slavili Italijani dne 24. maja.

Mednarodni poljedelski kongres v Rimu je bil slovesno odprt zadnje dni. Otvoritvi je prisostvoval tudi italijanski kralj s člani vlade. Kongresa se udeležujejo zastopniki devetih držav.

Na poziv angleškega kralja Jurija VI. je bila zadnja nedelja dan molitev za vse angleško svetovno vladarstvo.

V prostovoljni obrambni zbor za zaščito proti sovražnim padalcem in peti koloni se je prijavilo doslej v Angliji 400.000 ljudi.

Zavezniško časopisje naveda v zadnjem času pogostokrat besede rajnega francoskega marsala Focha na smrtni postelji, ki se glasi: »Če bo Francija v nevarnosti, pokličite Weyganda.« Weygand je že prevzel vrhovno poveljstvo nad zavezniško vojsko.

V francoski vojski je bilo 25. maja razrešenih dolžnosti 15 generalov, armijskih in divizijskih poveljnikov.

Zlato Belgije, Švice in Holandske pelje preko mornar »Washington« v Združene ameriške države.

Zupan od Nemcev zasedene belgijske prestolnice Bruselj je na svojem mestu pod pogojem, da bo lahko opravljal mesto po belgijskih zakonih.

Med ofenzivo porabi Nemčija za svoje motorizirane oddelke in letala dnevno 12.000.000 litrov bencina.

Popolnoma izmišljene so vse vesti v tujini, da imata Italija in Nemčija kakšne namere na škodo balkanskih držav. Italija ima največ razloga, da živi z balkanskimi državami v miru, ker ima z njimi povoljne trgovske sporazume. Vsa ustrahovanja balkanskih držav so pretirana, ker predstavljajo vse pretnje le cilj tuje propagande.

Belgijski ministrski predsednik Pierlot in zunanji minister Spaak sta prispela s člani vlade 27. maja v London.

Francoski ministrski predsednik Reynaud se je pripeljal zadnje nedelje z letalom v London, kjer je imel sestanek z angleškim šefom vlade Churchillom in s člani angleškega vojnega odbora. Nekaj ur za tem se je vrnil z letalom v Pariz.

Sovjetska vojska šteje 12.600.000 kadrovcv in rezervistov. Ako pa vpokliče Rusija vse vojaške obveznike od 19. do 40. leta, poveča stanje vojske na 21 milijonov mož.

Ako sprejme ameriški kongres (parlament) Rooseveltov predlog, bodo imele Zedinjene države v letu dni 50.000 letal in 500 pomorskih vojni enot. Redna vojska bo štela v kadru 280.000 mož, narodna garda pa 300.000 mož.

Sovjetsko-jugoslovanska trgovinska pogodba je odobrena, objavljena je v »Službenih novinah« 25. maja in velja za tri leta.

30 oseb je izvršilo ponesrečen napad proti koncu minulega tedna na Trockega, bivšega voditelja sovjetske politike, ki živi v prognanstvu v Mehiki.

Pesek zdravi rane. Morskemu pesku so namenili novo nalogo. Kakor poročajo iz neke berlinske kirurške klinike, je pripraven za zdravljenje okuženih ran. Gre za drobn morski pesek, ki je suh kakor v naravi in ga spravljajo v lesene zabojne razne velikosti. Ti zaboji so napravljeni tako, da morejo v njih počivati ranjeni udi, ki jih pesek obdaja od vseh strani. Pesek vsrkava izločene rane. Ta vsrkalna sila peska je tako velika, da jemlje tok izločin vsa peščena zrna iz rane s seboj.

Govoreče knjige. Dansko društvo za slepce je začelo po večletnih pripravah izdelovati gramofonske plošče s posnetki danskih književnih del. Plošče bodo dostopne vsem slepcem, v

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

»Kaaaaj?« je zasopel Končnik. Oči so se mu strašno zasvetile, v obraz je postal čisto bled, nosnice so se mu tresle.

Že je vstal. Potisnil je stol od sebe in velel zamolklo:

»Bomo že videli. Zdaj grem domov. — Plačam.«

Nekateri fantje, ki se jim je zdelo norcev preveč, so ga skušali pomiriti.

»Končnik, bodite pametni! — Ne prenaaglite se! — Saj razumete norce! — Saj smo se le šalili. — Ne besede ni res na vsem.«

Toda Končnik se ni dal pregovoriti, odhitel je, sedel na voz in odvihral proti Šentanelu. Ko je prišel do doma, je požvižgal hlapcu, mu vrgel vajeti in oddirjal v hišo.

Tilka, ki je takoj opazila mrke gube na njegovem čelu, se je prestrašila, vendar ga je prijazno pozdravila. Mož ji ni odzdravil, premeril je nekaikrat sobo gor in dol, potem je obstal pred njo in se zadržal:

»Kaj se je zgodilo, medtem ko sem bil zdoma?«

»Kaj bi se naj bilo zgodilo?« je vprašala in prebledela.

5

»Ti ne sprašuj, ampak odgovarjaj! Ti kača, ti nezvesta žena! Priznaj mi, kar si se spozabila!« Zdaj pa je bila žena užaljena. Vzdramala je glavo in odvrnila ostro:

»Vsega si pa tudi ne dam reči, da veš! Jaz nisem nič hudega storila in se nisem nikoli spozabila.«

»Fajmoštra si v hišo povabila!«

»Da, ker je otrok hudo zbolel. Hvala Bogu, zdaj je bolje!«

»In si dala otroka župniku krstiti?«

»Da, ker imam kot mati pravico skrbeti, da mi otrok ne umre brez krsta.«

»Kako pravico si svojo? Otrok je že bil krščen.«

»Da, brezverec ga je krstil in brezverec je slabši od pogana.«

»Kaj? Meni praviš, da sem brezverec?«

»Kdor nikdar v cerkev ne gre in nedelj ne posvečuje, ta ni več kristjan.«

»To ti je fajmošter dotobal, kajne?«

»Fajmošter niso ne besede rekli zoper tebe. Fajmošter so dober gospod.«

»Moj sovražnik je. On me je iz občine izrinil. Ti pa držiš vedno z mojimi sovražniki.«

»S tvojimi prijatelji je težko držati, ker nikjer na svetu prijateljev že nimaš več.«

nosti pri odobritvi prošelj za brezobrestna posojila pri obnovi vinogradov se naj poenostavijo in rešitve pospešijo. Za pobijanje cen modri galici naj se izvedejo svoječasno sprejeti sklepi o osnovanju združne tvornice za

galico. Dirji zajec je preteklo zimo napravil v vinogradih zelo veliko škodo. Vinogradniki se priključujejo akciji sadjarjev ter zahtevajo, da se zajca s spremembo lovskega zakona proglasi za nezaščiteno divjačino.

Vojnih dogodkov ne morete zasledovati brez zemljevida!

Izšla je zopet karta Evrope za 6 din. — Naročite jo v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila Maribor—Ptuj!

P o s v e t u

Izredna pooblastila angleške vlade. Dne 22. maja sta sprejela parlament in lordska zbornica novi zakon, ki pooblašča vlado, da izvaja popolno nadzorstvo nad osebami in vsem imetjem v Angliji. Novi zakon razširja polnomočja vladi, ki jih je ta že lani prejela z izrednimi polnomočji. Novi zakon določa, da morajo biti vladi neposredno na razpolago vsi viri, če je to potrebno za narodno obrambo. Vse osebe, njihovo delo in imetje so odslej na razpolago kralju, če je to potrebno za zagotavljanje narodne varnosti, javnega reda, uspešnega nadaljevanja vojne ali dobav, oziroma dela v korist skupnosti. To polnomočje kralju in vladi velja dve leti in obsega tudi Severno Irsko.

Proti izdajalcem v Angliji in Franciji. Takoj za zakonom o izrednih pooblastilih vladi, o katerem poročamo zgoraj, je bil sprejet na Angleškem zakon o smrtni kazni za špijo-

nažo in zakon o smrtni kazni za izdajo. Koj po sprejetju teh zakonov je odredilo notranje ministrstvo aretacijo fašističnih voditeljev Mosleya in Thompsona in še osem drugih odličnikov, na kojih stanovanjih ter na sedežu stranke so našli zelo obremenilno gradivo. Izvedeno je bilo tudi strogo nadzorstvo nad begunci iz Belgije in Holandije, od katerih so jih že več zaprli. Med begunce so se namreč pomešali neki tuji agenti, ki so na ta način prišli v Anglijo. — Na Francoskem je bila aretirana cela vrsta komunistov, ki so delovali proti državi v korist sovražniku. Ugotovljeno je, da je šla komunistična zalega sovražniku na roko celo neposredno na bojiščih.

Francija moli. Sveti oče neprestano opominja katoličane širom sveta, da molijo, naj bi bili dnevi težke preizkušnje človeštva zaradi sedanje vojne kmalu končani ter da bi zopet zasijala človeštvu zaželjena doba miru. V me-

secu maju so se take molitve po želji papeža Pija XII. povsod vršile po katoliškem svetu. Sveti oče upa v učinkovitost teh molitev. Pri sprejemu 4000 romarjev v Vatikanu je izrazil ne samo nado, marveč tudi trdno prepričanje, da sile zlega ne bodo zmagale na svetu. V mesecu maju je tudi bilo veliko italijansko romanje v Padovi, kjer je na grobu sv. Antona molilo preko 300.000 ljudi za mir. Tudi v Franciji se v sedanjih dneh težke preizkušnje za ves narod mnogo, mnogo moli. V Parizu je bila v to svrhu slovesna služba božja, katere se je udeležila ne samo vlada po svojih zastopnikih, marveč tudi predsednik republike Lebrun s soprogo. Usodne izkušnje, ki so jih Francozi zadnje dni doživeli od brezbožniško usmerjenih sinov lastnega naroda, so jih prepričali, česa je sposoben brezbožniški materializem in marksizem. Oči Francije se obračajo navzgor, od koder pričakuje pomoč.

Zelo važno vprašanje je, kako skriti topove pred sovražnimi letalci. Silka nam kaže maskirani top

V vojni se uporablja orožje vseh vrst. Silka nam predstavlja nemški metalec granat na bojišču

Dvojčici Betka in Doroteja Adair v Kansas v Ameriki sta si tako zelo podobni, da ju profesorji ne ločijo

Na poti v šolo! Silka ne bi bila nič posebnega, če ne bi bil ta šolarček — japonski prestolonaslednik

»Tako, tako! Torej si ti tudi sovražna proti meni?«
»Jaz sem proti tebi takšna, kakršen si ti proti meni.«

Pol minute sta oba molčala. Potem se je zopet osorno obregnil:

»Ali si botre tudi povabila?«

»Ne. Saj jih ti k svojemu krstiju tudi nisi,« mu je usekala nazaj.

»Kdo ti je pomagal?«

»Nihče. — Blaž je držal otroka.«

Komaj ji je beseda ušla, se je že kesala; pa nazaj vzeti je ni več mogla.

»Tako, tako,« je zaškrpala, »tega zariplega mrčnika, ki zmeraj zoper me kaj prede, si vzela za botra!«

Stopil je k vratom, jih odprl in se zadril:

»Blaž! — Blaž! — Blaž!«

Ni trajalo dolgo in Blaž je pricokljal po stopnicah.

»No, kaj pa je?« je vprašal na vrhu.

»Le noter stopi; boš čul, kaj je,« je zarenčal Končnik.

Ko je Blaž stopil v sobo in je vrata za seboj zaprl, je Končnik zarohnel nad njim:

»Mrcina stara, ti si si upal in si mojega otroka...«

»Jaz sem ga prosila,« mu je Tilka segla v besedo, »drugače tega ne bi bil storil.«

»Molči ti zdaj! S teboj bom potem govoril, zdaj imam s tem besedo... Lump, ali meniš, da si bo Končnik berača vzel za botra?«

»Hoho,« je vzrožil tudi Blaž. »Tebe še nikoli nisem za kaj prosil. Sem bil prej pri hiši kakor ti in sem si s poštenim delom malo nekaj prihranil, medtem ko so se drugi kar na polno usedli. Sicer pa nisem s to hišo oženjen in lahko...«

»Ne lahko, ampak moraš iz hiše,« mu je gospodar presekala besedo. »Nagnal te bom. Še danes pobaši svoje cape in se mi poberi! Plačam ti za pol leta naprej, da me ne boš mogel zaradi tega osirati.«

»Tisti denar ti pustim, ker sem ti jaz prvi odpovedal.«

»Meni hlapec ne bo nič puščal in dajal. In to ti za slovo še rečem: če je fajmošter tvoje ime v krstne bukve zapisal, ga bo moral izbrisati.«

»Ha, ali misliš, da bi se jaz kaj ponašal, če bi bil s Končnikom v botrinji? Nak, še sram bi me bilo.«

»Sram?« je zavrelo v Končniku. »Zakaj? Povej!«

»Da, po resnici ti bom povedal, da boš vsaj vedel. Tvoj stari oče so bili pošteni, tvoj oče so imeli veljavo, tebe pa nihče nima v časti.«

»Še eno mi zini zoper čast pa boš nekaj doživel!«

prvi vrsti pa tistim, ki so oslepel v starosti, ko se je težko naučiti slepečvske pisave in branja knjig v takšnem tisku. »Govoreče knjige« bodo tem slepcem gotovo olajšale enoličnost dni. Izračunali so, da je mogoče roman 200 strani spraviti na deset plošč. Z državno podporo bodo skušali izdati vsak mesec tri nove »knjige« po deset plošč.

Nove varnostne naprave na železniških prehodih. V Mehiki so se dogajale številne nesreče na železniških prehodih na ta način, da so črede živine ali tudi poedine trnaste živali prepoznale zapuščale tire. Zavoljo tega so uvedli nove varnostne naprave, ki so se dobro obnesle. Na vseh prehodih, kjer se lahko zgodijo takšne nesreče, so